PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
The Regional Council of Päijät-Häme

Edunvalvontasuunnitelma 2021-2022

Edunvalvontajohtaja Mari Kuparinen

Rakenne

- Tasot
- Tavoite
- Kärjet/teemat
- Aikataulu, kumppanit ja kohderyhmät (taulukkomuodossa)
- Lisäksi myöhemmin kesällä valmistuu:
  - Tavoitteet valtion vuoden 2022 talousarvioon (budjettiriihi 7. – 8.9.) yhteistyössä PHL, Lahti, elinkeinoelämä

Päijät-Hämeen tarina

Päijät-Häme on yli 200 000 asukkaan maakunta keskellä eteläistä Suomea, pääkaupunkiseudun tuntumassa. Olemme käyneet läpi vuosikymmeniä teollista rakennemuutosta, ja meillä on matala koulutustaso ja korkea työttömyys. Olemme Suomen paras urheilun kansainvälisissä suurtapahtumissa. Päijänteen vesistö Järvi-Suomen porttina ja Salpausselän harjut tarjoavat ainutlaatuiset puitteet matkailuun ja arjen elämyksiin.

Päijät-Häme kasvaa ja menestyy, kun sille annetaan siihen edellytykset. Meillä on maan parasta ympäristöalan koulutusta ja tutkimusta, monipuolista ja modernia teollisuutta sekä strategisesti erinomainen sijainti. Lahti, Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021, on maakunnan keskus. Kestävä kehitys toimii kehyksenä koko maakunnan kehittämiselle.

Päijät-Hämeen tulevaisuuden kannalta tärkeää on alueen vetovoiman lisääminen, jalostusarvon kasvattaminen tuotannossa ja uusien kasvualojen vahvistaminen. Saavutettavuuden parantaminen, osaamistason nostaminen ja siirtymä vihreään teknologiaan ovat meille avaimia tulevaisuuteen.

Päijät-Hämeen edunvalvonta

Kansainväinen ja EU-taso	• Vaikuttaminen EU:n lainsäädäntöön • Yhteistyö Etelä-Suomen maakuntien kanssa
Kansallinen taso	• Vaikuttaminen lainsäädäntöön, valtion talousarvioon ja hallituksen päätöksiin • Yhteistyö Etelä-Suomen maakuntien kanssa
Paikallinen taso	• Kuntayhteistyön vahvistaminen

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
The Regional Council of Päijät-Häme

Kansainvälisen ja EU-edunvalvonnan painopisteet*

1) EU:n rakennerahastoasioihin ja koheesiopolitiikan tulevaisuuteen (2028 -) vaikuttaminen
2) TEN-T –asetusuudistukseen vaikuttaminen

Ja lisäksi

- Maakunnan toimijoiden tukeminen kansainvälisissä toiminnoissa
- Kansainvälisen hankerahoituksen kotiuttaminen alueelle

* Päijät-Hämeen liiton kansainvälisten toimintojen suuntaviivat 2020 – 2022 mukaisesti

Kansallisen edunvalvonnan iso tavoite ja kärjet

Maakunnan kehittämis- ja investointirahoitus yhteisvoimin ↗

Aluekehityksen iso kuva ja rahoituksen turvaaminen Etelä-Suomen rakennemuutoksesta kärsiville alueille

- Saavutettavuus
- Osaamistason nostaminen
- Vihreä siirtymä

Kuva: VR kuvapankki, Leif Rosnell

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
The Regional Council of Päijät-Häme

Saavutettavuus 1/3

Raideyhteydet

- Suomi-radan lentorata mahdollistaa suoran yhteyden Lahdesta Helsinki-Vantaan lentokentälle (38 min)
- Yhteyksien kehittäminen nykyistä rataverkkoa hyödyntäen on kustannustehokkain tapa nopeuttaa matka-aikoja Itä-Suomeen
  - Selvitetään Heinola – Mikkeli oikoradan mahdollisuudet ja potentiaali
  - Lisäraiteisiin varautuminen Kerava – Lahti - Luumäki
  - Savon ja Karjalan ratojen nopeuden nostaminen
- Lähiliikenteen vahvistaminen
- 4G/5G –yhteydet matkustajajunissa Helsingistä itään suuntautuvalla rataverkolla

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
The Regional Council of Päijät-Häme

Saavutettavuus 2/3

Pääyhteydet

- VT 12 Kouvola – Lahti - Tampere
  - Rahoitus 131 MEUR (arvio) Uusikylä – Tillola –välin rakentamiseen
  - Lahti – Tampere yhteysvälin palvelutasolähtöinen suunnitelma
- VT 4 Jyväskylä – Lahti - Helsinki
  - Matka-ajan lyhentäminen ja pullonkaulojen poistaminen

Saavutettavuus 3/3

- Pullonkaulat ja kuntien yhteistyötä edellyttävät
  - VT 24 – toimenpidesuunnitelma Kalliola-Vääksy
  - KT 54 – tason nosto valtatieksi, elinkeinoelämän kuljetukset
  - Vesivehmaan lentokenttä, infran kehittäminen
- Digitaalinen saavutettavuus
  - Kuntien palvelut ja SOTE

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
The Regional Council of Päijät-Häme

Osaamistason nostaminen

- LUT-yliopiston ja LAB-ammattikorkeakoulun TKI- ja oppimisympäristöjen kehitys Lahdessa
- Korkea-asteen aloituspaikkojen lisääminen alueen elinkeinoelämän osaamistarpeisiin vastaamiseksi
  - Sähkö- ja automaatiotekniikan koulutusvastuu LAB:lle
- Kasvualusta osaamisintensiiviselle yritystoiminnalle
- Englanninkieliset tutkinnot Salpaukseen
- 2. asteen koulutuksessa kuntien yhteistyö

Vihreä siirtymä

- MAL-asiat
  - Lahden Matkakeskuksen seudullinen liityntäpysäköinti
  - Junaliikenteen Orimattila – Lahti – Heinola edellytysten selvittely/pilotointi
  - Joukkoliikennetuki. Kävelyn ja pyöräilyn hankkeet
  - Nostavan suunnittelu
- Matkaketjujen sujuvoittaminen (esim. yhteistyö HSL:n kanssa , VR mukaan samaan lippujärjestelmään, digitaaliset pysäköintiratkaisut palvelemaan multimodaalisuutta)
- Vetytalouden edellytykset ja olosuhteet
- Sähköisen liikenteen klusteri
  - Tuki yritysten investoinneille
  - KymiRingin testiympäristö

Saavutettavuus

Tavoite	Hallitusohjelma/ puoliväliriihi	Aikataulu	Kumppanit	Edunvalvonnan kohderyhmät
Lentorata Nykyisen rataverkon hyödyntämi-nen	*Rataverkkoa ja raideliikennettä koskeville miljardihankkeille on syytä tehdä laaja-alainen vaikutusten arviointi sekä suunnitella ja rakentaa ne nykyisen verkon kanssa toimiviksi kokonaisuuksiksi, jotka tuovat lisää matkustajia raiteille ja mahdollistavat järkevän rahankäytön.* ▪ *Päärata ja sen laajennukset* ▪ *Rata Helsingistä lähteen* ▪ *Rata Helsingistä itään*	Suomi-rata Oy perustettu 12/2020 2vuoden ajan selvitetään linjausta HKI-TRE –välillä 4/21 VN hyväksyi valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman 2021-32 Väylävirasto laatii investointiohjelman 6-8 vuodeksi syksyyn 2021 mennessä Selvitykset lisäraiteista Kerava – Lahti – Luumäki sekä Heinola – Mikkeli oikoradan kustannuksista ja potentiaalista v. 2022 alkuun mennessä Komission julk. kuuleminen TEN-T –uudistuksen suuntaviivoista 5/21. Uusi TEN-T-asetusehdotus 10/2021. CEF-asetusehdotus Euroopan parlamentin käsittelyssä 7/21	Oman vaalipiirin kansanedustajat ja ministeri Helsinki, Uudenmaan liitto Tampere, Pirkanmaan liitto Suomi-rata Oy Lahti, Heinola ja muut maakunnan kunnat Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskukset	Ministeri Harakka, valtiosihteeri Pilvi Torsti ja erityisavustajat LVM virkamiesjohto TEN-T –neuvotteluista vastaavat virkamiehet Väylävirasto Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta Valtionvaraisvaliokunnan liikennejaosto Itä-Suomen maakunnat ja kaupungit, ”Itärata Oy”

Saavutettavuus

Tavoite	Hallitusohjelma/ puoliväliriihi	Aikataulu	Kumppanit	Edunvalvonnan kohderyhmät
VT 12 - Uusikylä – Tillola -välin rakentamiseen rahoitus TA2023 - Lahti-Tampere – yhteysvälin suunnittelu	*Suomi kasvattaa rautateiden liikenne- ja infrakorjausinvestointiosuutta merkittävästi nykytasosta ottaen huomioon myös poikittais- ja vähäliikenteiset radat.* *Väylien peruskorjauksessa painotetaan perusväylästön kuntoa parantavia ja pullonkauloja poistavia, päästöjä vähentäviä ja liikenneturvallisuutta vahvistavia investointeja, jotka hyödyttävät niin joukkoliikenteen kehittämisen, alueellisen saavutettavuuden kuin elinkeinoelämänkin tarpeita.* *LVM:n säästöt v. 2023 110 milj. euroa. Kohdennus päätetään kevään 2022 budjettiriihessä.*	4/21 VN hyväksyi valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman 2021-2032 Väylävirasto laatii investointiohjelman 6-8 vuodeksi syksyyn 2021 mennessä Uusikylä – Tillola tiesuunnitelma nähtävillä 19.5. – 18.6.21. Sen jälkeen hyväksyttäväksi liikenne- ja viestintävirastolle loppuvuonna 2021. Rakentaminen aikaisintaan v. 2022 jälkeen.	Oman vaalipiirin kansanedustajat ja ministeri Kouvola, Kymenlaakson liitto Tampere, Pirkanmaan liitto Päijät-Hämeen ja Pirkanmaan elinkenoelämän järjestöt	Ministeri Harakka, valtiosihteeri Pilvi Torsto ja erityisavustajat LVM virkamiesjohto Väylävirasto Traficom Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta Valtionvaraisvaliokunnan liikennejaosto Uudenmaan ja Pirkanmaan ELY/L-vastuualue

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
The Regional Council of Päijät-Häme

Osaamistason nostaminen

Tavoite	Hallitusohjelma/ puoliväliriihi	Aikataulu	Kumppanit	Edunvalvonnan kohderyhmät
LUT-yliopiston ja LAB-ammattikorkeakoulun TKI- ja oppimisympäristöjen kehitys Lahdessa Korkea-asteen aloituspaikkojen lisääminen Sähkö- ja automaatiotekniikan koulutus-vastuu LAB:lle Salpaukseen englanninkieliset tutkinnot	*Suomen TKI-menot ovat neljä prosenttia bkt:sta vuoteen 2030 mennessä, nykyistä enemmän rahoitusta kohdistuu teollisuuden pilotointi- ja demonstrointihankkeisiin ja yritysvetoisen tutkimusrahoituksen määrä kasvaa. TKI-toiminta nostaa tuntuvasti teollisuuden arvonlisää ja tuottavuutta.* *Vahvistetaan yritysvetoista korkeakoulujen (ml. ammattikorkeakoulut) ja yritysten välistä yhteistyötä.*	OKM:n sopimuskausi korkeakoulujen kanssa 4v. (2021 – 2024). Parlamentaarinen työryhmä valmistelemaan TKI-tavoitteen saavuttamista kesä 2021	Oman vaalipiirin kansanedustajat ja ministeri LUT-yliopiston ja LAB-ammattikorkeakoulun johto Päijät-Hämeen kunnat ja elinkeinoelämän järjestöt	Ministeri Kurvinen, valtiosihteeri Tuomo Puumala ja erityisavustajat Kp Anita Lehikoinen LUT-yliopiston ja LAB-ammattikorkeakoulun johto Tekniikan Akateemiset OPH

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
The Regional Council of Päijät-Häme

Vihreä siirtymä

Tavoite	Hallitusohjelma/ puoliväliriihi	Aikataulu	Kumppanit	Edunvalvonnan kohderyhmät
MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteuttamisen varmistaminen Sähköisen liikenteen klusterin vahvistaminen Vetytalouden edellytykset ja olosuhteet	*Hiilineutraalius 2035* *Ilmastotoimien riittävyysanalyysin perusteella puuttuu 11 Mt päästövähennyksiä. Hallitus päättää lisätoimista tämän kuilun umpeen kuromiseksi (…) KAISU-suunnitelman ja ilmasto- ja energia-strategian hyväksymisen yhteydessä budjettiriihessä 2021:* *- Fossiilittoman liikenteen tiekartta* *- Ilmasto- ja energiastrategia* *- Teollisuuden tiekartat* *Arvio ilmastotoimien etenemisestä viimeistään kevään 2022 kehysriihessä* *Ilmastotoimia vauhditetaan Suomen kestävän kasvun ohjelmalla* *Selvitys vihreän siirtymän aiheuttamista osaamistarpeiden muutoksista (yhteystyössä OKM, TEM, YM)*	Budjettiriihi 2021 ja kehysriihi 2022 Kestävän kasvun ohjelman toteutus 2021 – 2023 Uudet MAL-sopimusneuvottelut ensi hallituskaudella	**Kunnat, erit. MAL-sopimuskaupungit ja -kunnat** Oman vaalipiirin kansanedustajat ja ministerit **Ladec** LUT ja LABi	Ministerit Mikkonen ja valtiosihteeri Terhi Lehtonen sekä erityisavustajat Kp Juhani Damski Ylijohtaja Teppo Lehtinen Asuntoneuvos Tommi Laanti Myös ministeri Harakka ja LVM Ministeri Lintilä, valtiosihteeri Jukka Ihanus ja erityisavustajat Alivaltiosihteeri Petri Peltonen Jyrki Alkio Business Finland Hämeen ELY-keskus

Muita toimenpiteitä, mm.

- Edunvalvonnan perehdytystä uusille luottamushenkilöille
- ”Päijät-Hämeen huippukokous” (nimi täsmentyy myöh.) kokoaa maakunnan vaikuttajat ja kansallisen tason asiantuntijoita yhteiseen keskusteluun
- Edunvalvontatiimin toiminnan elvyttäminen vaalikauden alussa
- Tarkemman edunvalvontasuunnitelman laatiminen VT12:a koskien vuoden 2022 alkuun mennessä

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
The Regional Council of Päijät-Häme

Lisätietoja: Edunvalvontajohtaja Mari Kuparinen
mari.kuparinen@paijat-hame.fi